
HÍREK – BESZÁMOLÓK

A VISEGRÁDI ÉPÍTÉSZTÁBOROKBAN 1981-től–Makovecz Imre szellemi vezetésével – építész-hallgatók több nemzedéke épített fel nyaranként egy-egy saját tervezésű objektumot, s szerzett eközben valóságos tapasztalatot a közös gondolkodásban, a terv megvalósításában, és az együttműködésben. A tábor, mint egyedülálló kísérlet, nemzetközi ismertségre tett szert. Szinte minden évben voltak külföldi résztvevők, a megépült művek hazai és nemzetközi publikációkban, kiállításokon szerepeltek. A tábor alapötletét adaptálva később más helyeken – Vác, Törökkoppány, Mád – is voltak építőtáborok, és a „visegrádi” szisztémát követték a Wales-i Herceg Építészeti Intézetével közösen szervezett londoni építkezések is. A tábor történetét és hatását, nemzetközi megjelenését bemutató, magyar és angol nyelvű, 240mm×276mm méretű, 250 oldalas, nagyon gazdagon illusztrált, színes kötetet Salamin Ferenc és Álmosdi Árpád építészek, a tábor egykori résztvevői szerkesztették. Beszerezhető a Kós Károly Alapítványnál és az AXIS Építészirodában (Tel/fax: 3151971)

FELHÍVÁS

Az 1992-es Sevillai Expón világsikert arató, Makovecz Imre tervezte magyar pavilont az 1994-ben hatalomra került kormány a tervezett hazahozatal helyett potom pénzért eladta. Az épület többször tulajdonost váltott, de azóta sem használják, most viszont a telek eladása van napirenden. Ennek következtében e nemzeti értéket a megsemmisülés fenyegeti. A rádióban is hallható volt, hogy Tokaj városa (ahol Bodonyi Csaba a főépítész) az épületet – régi tervük szerint – haza akarja hoztatni, hogy a Tisza és Bodrog összefolyásánál felállítsák. Az épületet eredeti funkciójának megfelelően használnák: Tisza-múzeumot, a Bodrogzug tájvédelmi körzet ökológláját és a feltárára váró tokaji vár régészeti leleteit bemutató kiállítást és az eredeti étterem megnyitását tervezik. Első – nagyon sürgős – lépésként egy spanyol ügyvédet kell megbízniuk, aki a telek eladásánál érdekeinket képviselné, hogy a hazahozatal jogi és anyagi feltételei tisztázódjanak. Az ügyvédtiszteltdíja kb. 1 millió Ft. Ehhez kér segítséget Tokaj Önkormányzata, amely a pavilon hazahozatalára elkülönített számlát nyitott (11734004-15349954-10030008). Kérjük, hogy felhívásunkat minél több emberhez juttassák el!

Sáros László és Tenkács Márta

AZ ÉPÍTÉSZET MESTEREI című sorozat első köteteként megjelent a Hauszmann Alajos munkásságát bemutató dokumentumkötet. A Holnap Kiadó vállalkozásában évente két, egy-egy magyar építész életművét ismertető kötet jelenik meg. Idén még Pierre Vago franciául már megjelent önéletrajzának (*Un vie intense*) magyar fordítása, és egy Ybl Miklós dokumentumkötet kerül a könyvesboltokba. A sorozat és a Hauszmannkötet szerkesztője Gerle János

BUDAPEST, XIV. EGRESSY GÁBOR MŰSZAKI SZAKKÖZÉPISKOLA TETŐTÉRI BŐVÍTÉSE – Tervező: Kund Ferenc (É-11 Kft Esztergom); Építész munkatárs: Krizsán András (KÖR Építész StúdióKft)

A Fővárosi Önkormányzat 2000 februárjában meghívásos tervpályázaton választotta ki Kund Ferenc ajánlatát.

A bővítés a meglévő lapostetőn az új fedélszék alatt három szaktanterem, két nyelvi labor, két oktatói kabinet, három szertár és a hozzájuk kapcsolódó tanári és csoportos mosdóhelyiségek létesítésére vonatkozott, összesen 519 m² hasznos alapterülettel. A terv lényegi eleme a természetes fény biztosítása a tantermekben. Ennek érdekében a középfolyosót felülvilágító fedi, amely a belső közlekedőt is udvarszerűvé varázsolja és közvetett módon megvilágítja a tantermeket is. A fatartók mind a külső homlokzaton, mind a belső térben látható módon jelenítik meg az emeletráépítés szerkezeti rendszerét. A külső homlokzatra a Székesfehérvári Téglagyár sárga téglaburkolata került. Az alacsony hajlásszögű tetőt állókorcos, szürke VM Zink lemez fedi, a faszervezetek felületkezelése lazúros mahagóni-tölgy festéssel készült.

A Fővárosi Tervtanács véleménye kiemelte a terv funkcionális tisztaságát és harmonikus illeszkedését a meglévő épülethez. Kund Ferenc elfogadott pályatervét kiviteli szinten Krizsán András építész dolgozta fel Kund Ferencel folytatott folyamatos konzultáció mellett.

A beruházás rendkívüli téli időjárás közben, irreálisan rövidre szabott határidővel 2001 novembere és 2002 februárja között készült. A ragasztott fa tartókereteket karácsony és szilveszter között emelték a helyükre mínusz 15 fokos hóvihárban. Az akkor már súlyos beteg Kund Ferenc csak az építkezés szerkezeti munkáit követhette, az átadást már nem érthette meg. Életműve ezzel a munkával zárult le. *Krizsán András*

KI VOLT ITA WEGMAN? Emanuel Emmichoven háromkötetes életrajzának első kötete megjelent az Arkánium Szellemi Iskola kiadásában (ára 2100 Ft), a második és harmadik kötet megjelenését Mihály napra tervezik. A bemutató alkalmából Budapestre látogatott és előadást tartott a szerző, akiről egy vele készült interjúkötet előszavából idézzük:

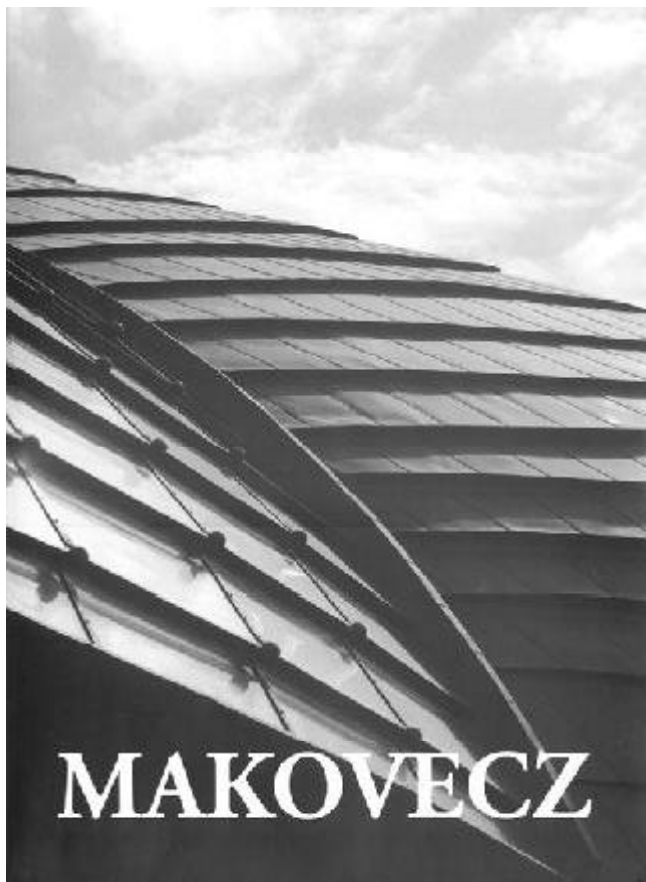
Johannes Emanuel Zeylmans von Emmichoven 1926. augusztus 5-én született Hágában. Apja, a pszichiáter F. W. Zeylmans van Emmichoven, a Holland Antropozófiai Egyesülés főtitkára és a scheveningeni Rudolf Steiner Klinika alapítója volt. A szülői ház révén, gyermekként került kapcsolatba az antropozófiával. 1951-ben alapította az azóta megjelenő *Castrum Peregrini* (Amsterdam) c. folyóiratot, néhány évig könyvkereskedői, szerkesztőségi és kiadói tevékenységet folytatott. 1966-ban a Christugemeinschaft papjává szentelték. 1968 és 1973 között meghatározó szerepe volt a *Jonas* c. holland folyóirat létrehozásában. 1990–1992-ben jelent meg Ita Wegmanról, Steiner egyik legközelebbi munkatársáról, és gyógyításra vonatkozó iránymutatásainak gyakorlati továbbvivőjéről szóló életrajza. Tizenkét évre volt szüksége Zeylmansnak, hogy lelkesíti tevékenysége mellett összegyűjtse az anyagot a biográfiához; Wegman száz keltezetlen füzetén, kétezer oldalnyi kéziratán és hatvanezer levelén kellett fáradságos munkával átrágnia magát.

A 8. VELENCEI NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZETI KIÁLLÍTÁSON

(szeptember 8 – november 3.) a magyar pavilonban Ferencz István, Nagy Tamás és Turányi Gábor munkái képviselik a magyar építészetet. A kiállítás kurátora Sulyok Miklós. Kiállítási koncepciójából idézzük: Kiinduló kérdésfeltevés az volt, lehet-e ma olyan építészeti művelni, amely egyenlő távolságra áll múlttól és jövőtől, tisztában van a kultúrában betöltött szerepével, egyaránt elkerüli a terméketlen múltba révedés és az utópisztikus jövőn merengés csapdáját, miközben úgy őrzi meg a történelem által ránk hagyományozott értékeket, hogy pontos és eredeti válaszokat ad korunk építészeti kérdéseire. A kiállítók munkássága egyértelműen jelzi, hogy a hagyomány elvetése nélkül is létrehozható új és érvényes építészeti forma. Építészetiük félreismerhetetlenül magyar és Kárpát-medencei, szerkesztési elveik azonban markánsan elkülönítik őket egymástól. Együttes szerepeltetésük célja, hogy felhívja a nemzetközi és a magyar közönség figyelmét az általuk felvetett életfontosságú építészeti problémákra, és a kortárs építészetben betöltött, immár meghatározó jelentőségű életművükkel adott válaszaikra.

BOSKO KRSTICNEK

a szabadkai vároházát bemutató kötete után megjelent a szabadkai szecsessziós építészet egészét ismertető, szerb és magyar nyelvű könyve (Szabadkai Íróközösség és Kijarat Kiadó közös kiadása). A kötet 12 építészeti tanulmányt közöl és egy 93 tételből álló, a szabadkai és palicsi szecsessziós épületeket áttekintő, fényképes jegyzéket. Mirko Grlica, Olga Kovacev Ninkov, Kata Martinovic Cvijin, Viktorija Aladzic, Gordana Prcic Vujnovic és Bela Duranci tanulmányai részben eddig magyar nyelven hozzá nem férhető szövegek, részben új kutatási eredmények többek között Komor és Jakab, a Vágó testvérek, Raichle Ferenc, Titusz Macskovics munkásságáról és egy-egy szabadkai épületről. A könyv beszerezhető az Írók boltjában.

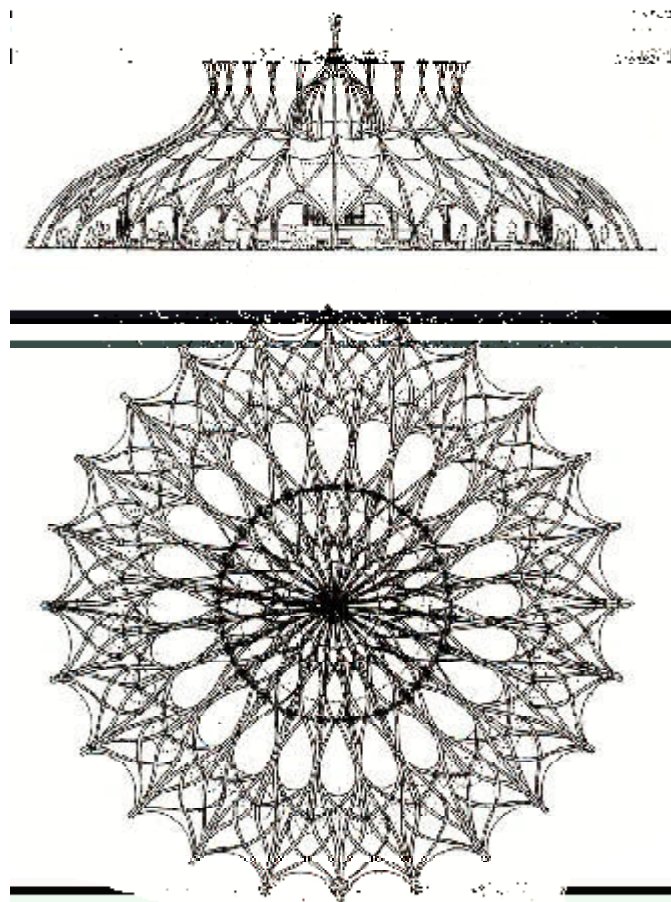

A MAKOVECZ IMRE 1959 és 2001 közötti munkásságát bemutató könyv megjelent a Serdián Kft kiadásában. Beszerezhető a könyvesboltokban és a Kiadónál (Tel:3613921 vagy 3951570)

A MAGYAR ÉPÍTÉSZETI MÚZEUM forráskiadványainak (Lapis Angularis) harmadik köteteként jelent meg Major Máténak az 1945 és 1956 közötti évekről beszámoló, Fehérvári Zoltán és Prakfalvi Endre által gondozott önéletrajza. Beszerezhető a Múzeumban (Tel: 3886170)

A PHILIPPE ROTTHIER ALAPÍTVÁNY európai építészeti díjat hatodik alkalommal adták át idén februárban. A Havanna belvárosának rekonstrukcióját végző csapat részesült a 30 000 Euro értékű jutalomban. A tizenhét országból érkezett 53 pályaműből a Maurice Culot vezette zsűri hat további munkát részesített dícséretben, ezek egyikét mutatjuk be. A három évente kiírásra kerülő pályázaton a megelőző három évben megépült alkotásokkal lehet résztvenni, amelyek a helyi sajátosságok és hagyományok figyelembevételével fejlesztik egy-egy város vagy kistélepülés környezetét, különös tekintettel az ökológiai szempontokra, a helyi anyagok, technológia, műszaki hagyományok igénybevételére.

Marcel Kalberer a mezopotámiai nádkötegekből történő építés ősi technológiáját egyesítette a Németországban a XIX. századig visszanyúló hagyománnyal rendelkező élő szerkezetekkel. 1984 óta végez kísérleteket fűzfavesző nyálábokból hajlított építményekkel, amelyeket meggyökereztet és alagutakat, kupolákat alakít ki belőlük. Többnyire városi közparkokban készített műveit (Auerstedt, Berlin, Rostock, Malmö) iskolások és önkéntesek segítségével végzi. Az eleven szerkezetek néhány év alatt sűrű szövedékként érik el tervezett formájukat.

Marcel Kalberer és munkatársai élő építményeinek két példája. Fent: az Auerworld Palace, Auerstedt, 1998; alaprajz és homlokzat. Lent: Victoria-pavilon, Malmö, 2001; alaprajz és a szerkezet távlati képe

